

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristövastuualue
ymparistoluvat.etela@avi.fi

Viite ESAVI/31766/2024

Aihe Ulvila, Koliperäntien sillan purkaminen ja uuden sillan rakentaminen

Uvilan Koliperäntien yksityistien tiekunta on hakenut lupaa Koliperäntien vanhan sillan purkamiseksi ja uuden rakentamiseksi. Kohde sijaitsee Ulvilassa Koliperäntiellä Kullaajoen ylityksessä. Siltapaikalle johtava tie on murske/sorapintainen yksityistie. Paikalla näkyy silta 1900-luvun alun kartoissa. Nykyinen, mahdollisesti 1960–70-luvulla valmistunut silta on kaksiaukkoinen teräsbetonisten perustusten varaan rakennettu puinen palkkisilta. Sillan yhteydessä on pohjapato, joka määrittää vedenkorkeutta siltapaikalla. Siltapaikan viereen on rakennettu vaelluskaloille putki padon ohittamista varten.

Rakennussuunnitelmaselostuksen mukaan vanha silta puretaan kokonaan tai osittain pois. Vanhan siltarakenteen yhteydessä oleva pohjapato voidaan säästää, mutta penkereen puoleiset maatuet on poistettava padon tasolle sekä mahdollisuuksien mukaan myös välituki puretaan padon tasolle.

Uusi silta on tarkoitus toteuttaa Versowoodin tyyppisiltapiirroksen pJPlp A-7 (B) mukaan (HL 5,5 m, JM 17,00 m). Kyseessä on poikittain jännitetty liimapuinen palkkisilta. Selostuksen mukaan silta on tarkoitus perustaa penkereenvaraisesti murskearinoiden varaan.

Hankealue sijoittuu maakunnallisesti tärkeälle maisema-alueelle Harjunpäänjoen kulttuurimaisema sekä maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön Leineperin ruukinalue (Satakunnan rakennusperintö 2005). Edellä mainitut alueet on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019). Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee vaihemaakuntakaavassa 2 suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-,*

luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä. Maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin liittyy puolestaan seuraava suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä.

Hankealueella on voimassa Kaasmarkun osayleiskaava vuodelta 2014. Kaavassa sillan ympäristö on osoitettu merkinnällä MA: *Maisemallisesti arvokas peltoalue. Alueella sallitaan maatalouden harjoittamiseen liittyvien talousrakennusten rakentaminen. Alueet muodostavat osia maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaista kulttuurimaisema-alueista, ja niiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.*

Sillan lounaispuolella sijaitsee muinaisjäännös, joka on osoitettu osayleiskaavassa merkinnällä SM(3): *Fredriksbergin-Sollankosken vasarapaja*, mj.rek.no 1000015290. *Muinaismuistokohde. Kohde on muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää museoviranomaisen kanssa ennen ympäristöön merkittävästi vaikuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä.*

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Satakunnan Museon kannanotto

Paikalla olevan sillan rakennusajankohta ei ole tiedossa. Kansiosaltaan puurakenteinen silta on rakennettu kuitenkin sodan jälkeen, mitä luultavimmin 1960–70-luvulla. Nykyinen silta istuu hyvin luonnollisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen sekä maaseutumaiseen kulttuuriympäristöön.

Hakemuksen liitteenä toimitetuista asiakirjoista ei nyt käy selkeästi ilmi, miksi sillan uusimiseen tässä mittakaavassa on päädytty.

Satakunnan Museo ei näe lähtökohtaisesti estettä sillan uusimiselle, mutta pitää tärkeänä, että uusi silta ei tule vaikuttamaan eri kaavatasoilla huomioidun arvokkaan ja herkän ympäristön ominaispiirteisiin sekä maisemakuvaan ja tämä on lähtökohtaisesti otettava huomioon uuden sillan suunnittelussa sekä kaikissa siihen liittyvissä toimenpiteissä. Myös ranta-alueiden kasvillisuus on merkittävä osa

kokonaisuutta ja sen säilymiseen ja palautumiseen on kiinnitettävä huomiota. Vaikka nykyinen silta verrattain nuori, on se tyyllisesti sekä maisemallisesti merkittävä osa arvokasta kokonaisuutta. Myös uuden sillan tulee ajan myötä sulautua luonnollisesti ympäristöön, eikä erottua siitä selkeästi poikkeavana rakenteena. Sillan päällyste, mahdolliset välituet sekä luiskat penkereineen ovat näkyvä osa kokonaisuutta. Satakunnan Museo näkee, että lausuttavana olevissa suunnitelmissa ei ole kaikilta osin otettu huomioon edellä mainittuja seikkoja ja suunnitelmia tulee vielä kehittää.

Hankealue sijoittuu maaseutumaisemaiseen, maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Ympäristön arvot on huomioitu sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa että voimassa olevassa osayleiskaavassa. Arvokasta viljelymaisemaa halkova Koliperäntie on sorapintainen. Suunnitelmissa sekä penkereisiin että siltaan on esitetty asfalttipäällyste, joka on ristiriidassa nykytilanteen sekä ympäristön kanssa. Myös sillan päällyste tulisi säilyä nykyistä vastaavana puisena. Sillan liittymät molemmista päistä tulee sovittaa huolellisesti maisemaan. Luiskien pinta tulee pohtia huolella. Esimerkiksi suunnitelmissa luiskiin esitetty kiviheitoke saattaa erottua melko selkeästi muilta osin rehevässä ympäristössä. Kaikessa toiminnassa tulee kiinnittää huomiota siihen, että ympäristö palautuu sillan penkereissä sekä sillan liittymäkohdissa ajan myötä ennalleen.

Toimenpiteissä on myös otettava huomioon hankealueen vieressä oleva lain suojaama muinaisjäännös.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä